

NIEUWSBRIEF

Nummer 22 - Juli 2009

Stichting Familie Archief Cleveringa

Verslag familiedag 2009

Een stralende zon was ons uitstapje welgezind. Minder welgezind waren de Nederlandse Spoorwegen door vertragingen voor reizigers uit de randstad, zodat een viertal uit onze groep de bus in Groningen miste. De anderen gingen met Arriva op weg, ditmaal een kleinere bus ingedeeld met een paar zitjes tussen de banken, hetgeen op zich al tot de gezelligheid bijdroeg.

Het eerste doel was Ten Boer, waar bij de "Widde Meuln" de koffie klaar stond. We kregen voorlichting over bouw en type van de molen, de solide constructie en de werking van deze pelmolen, de stevige eisen waaraan moet worden voldaan en zagen op de stelling de wieken voorbij suizen.

Intussen had het verlate viertal zich na aankomst in Groningen met een taxi naar Ten Boer gespoed en waren alle 20 deelnemers verenigd om gezamenlijk door te rijden naar Appingedam.

De majestueuze, romano-gotische Nicolaikerk uit de 13e eeuw heeft zijn deuren na een grondige restauratie vorig jaar weer geopend en zo konden wij het voorname interieur bekijken, stilstaan bij graven van onze voorouders, ons verwonderen over de exclusieve opstelling van de "Heerenbank" en even inschuiven in de "Ebelsbank" zoals Cornelia en haar

echtgenoot mr. Rudolph Pabus Cleveringa zo'n 200 jaar geleden hebben gedaan, turen naar de fraaie gewelfschilderingen, alles overgoten door het zonlicht dat door de ramen speelde en door het orgelspel dat Geesje op het schitterende Hinszorgel voor ons liet klinken.

In de "Oude Rechtbank", eertijds het werkterrein van onze voorvaders uit de Rechterlijke Macht en de Advocatuur, stond een welvoorzien koffietafel voor ons gedekt. Daar zaten wij te smullen met uitzicht op de jachthaven.

Aan de overkant van het kerkplein ligt aan de Wijkstraat de tuin met theekoepel die toegang geeft tot het Museum Stad Appingedam. Het oude pand ademt de historie in zijn bouwgeschiedenis en collectie. Die collectie bevat verschillende attributen die herinneren aan de familie Cleveringa; onlangs werden een leren portefeuille van redger Fredericus Cleveringa uit 1734 en oorkonde, versierselen en plaquette behorende bij het aan de Leidse hoogleraar Rudolph Pabus verleende eredoctoraat van RU Gent toegevoegd.

Na een korte stadswandeling in dit aller oudste stadsdeel verlieten wij Appingedam. De bus reed via Farmsum (met moeite kon er nog een vluchtige blik af op Fivelzigt, dat momenteel door problemen bij de

restaurant niet toegankelijk was) door het gebied van het Havenschap Delfzijl naar Termunterzijl. Oude woonkernen van Heveskes en Oterdum hebben hier moeten wijken voor de industrie, maar het kerkje van Heveskes ligt er nog beschut tussen oude bomen en een monument op de dijk laat de oude plek van de begraafplaats van Oterdum zien.

In Museumgemaal Cremer werd uitleg gegeven over de waterbeheersing van het aanzienlijk lager liggende land aan de Eemshaven. Vooral de technici onder ons waren onder de indruk van de oude motoren en pompen die zelfs dankzij veel vrijwilligershanden in geval van nood nog dienst kunnen doen ter ondersteuning van het huidige gemaal. Buiten op de dijk bood het sluisencomplex een prachtig uitzicht en inzicht in het geweldige waterval.

Terug via Delfzijl en Appingedam, langs het Blauwe Huis waar de windvaan van Ebels nog op de schoorsteen prijkt, het Damsterdiep gevolgd naar "Ekenstein", waar een juist gearriveerde brassband ons vrolijk en kleurrijk verraste. In een grote kring op het terras, waar ook schoondochter Anneke van Having en Annechien met kleine Alissa en Christel aanschoof, bekroonden we de gezelligheid met een flink stuk heerlijke appeltaart bij de thee/fris.

De bus reed ten afscheid een mooie toeristische route langs het Damsterdiep, Garrelswaer, Eemskanaal naar het station in Groningen. Daar ging een ieder voldaan zijns weegs met een luide roep "tot ziens, tot volgend jaar!".

Hiltje Ten Kate-Cleveringa

Bestuursamenstelling:

Voorzitter/archivaris

Mw. Hiltje Ten Kate-Cleveringa

Secretaris/Redactie/Genealogie

? Ru Cleveringa

Penningmeester

? Enno Steenhuis Geertsema

Leden

? Otto Vos

? Gilbert Cleveringa

Artikelen

N.B. Vindt u het leuk om een artikeltje te schrijven of bent u in een onderwerp geïnteresseerd, laat het me weten op:

SFACle@gmail.com

[Geboortes? Overlijdensberichten?](#)

[Verhuisberichten!](#)

[Meld het uw secretaris!](#)

[Al was het alleen maar om de genealogie bij te kunnen houden.](#)

De betekenis van de naam Cleveringa

In de oude Friese taal gaan vele woorden, die in de andere Nederlandse talen en tongvallen, hetzij Saksisch of Frankisch, op een toonloze 'e' eindigen, of ook zonder open uitgang zijn, op een 'a' uit. Zo luidt ook de uitgang 'ing' (inge, ink) van de vadersnaam, die overigens aan alle Nederlandse gouspraken (dialecten) en alle Germaanse talen eigen is, in het Fries als 'inga'. Deze 'a' is dan verder het enige dat de Friese patronymica onderscheidt van andere vadersnamen in andere gewesten. Het zijn allemaal mansvóórnamen. Heden ten dage komen ze in verschillende spellingen en samentrekkingen nog steeds voor.

De Friese vadersnamen zijn van zeer oude oorsprong.

Evenals de andere Friese op een 'a' eindigende geslachtsnamen komen ze voor in de oud Friese landstreken tussen Lauwers, Eems en Weser, in het huidige Groningerland en in Oost Friesland. Daar zijn deze namen van oudsher even inheems en volkseigen als ten westen van de Lauwers.

Enige Friese geslachtsnamen op 'inga' uitgaande, stammen van mansvóórnamen af, die niet zo gemakkelijk aan te wijzen zijn als bij een aantal andere mansvóórnamen zoals bijvoorbeeld Benninga en Benno bij elkaar horen. Zulke geslachtsnamen zijn Cleveringa en Kleveringa. Cleveringa en Kleveringa zijn samengetrokken en versleten van de naam Klefhardinga, van de oud Germaanse mansnaam Klefhart, Cleffehart, die op zijn beurt weer een samenstelling is van de nog oudere enkelvoudige naam Cleffo, Claffo en van de naamstam Hart. Hoe oud die naam Cleffo of Claffo is kan men in Förstermann's Namenbuch opzoeken. De naam was reeds bij de Longobarden in gebruik. Immers Claffo, zo heette de zesde, en Cleph (dezelfde naam in een andere spelling), was de elfde koning van dat oude Germaanse volk.

Ook de betekenis van deze naam leert Förstermann te zoeken in het oude-Hoogduitse woord klaphôn, in het oude Noordse woord klappa, waar het begrip van slaan of stoten in ligt en waar ook het woord anaklaf, dat aanval betekent, van afgeleid is. Deze oude woorden hebben dus een krijgshaftige betekenis. Maar ook het woord kleven, alhoewel tegenwoordig in een geheel andere betekenis in gebruik, zal er mee samenhangen.

Van de mansnaam Klefhart zijn niet enkel de twee bovengenoemde bijzonder Friese patronymica ontleend, maar ook de vadersnamen in algemene vorm Clevering en Klevering, naast het nog meer samengetrokken Cleringa en Klering. Noot¹: De laatste twee namen ben ik nog niet tegengekomen.

Opmerkelijk is dat al deze zes zo verwante geslachtsnamen in het Groningerland inheems zijn. Zeer

waarschijnlijk stammen al deze nu verschillende geslachten, van één en hetzelfde oorspronkelijke geslacht Klefhardinga af en dus ook van één en dezelfde stamvader Klefhart. Zou hij de eerste grondvester geweest zijn van de state Cleveringa-heert te Usquert in Hunsingo of van de Cleveringa-state die ten noorden van Burum (Frl) gelegen moet hebben?

Het schijnt dat een tak van dit oud Friese geslacht, of misschien een enkele man er van, deelgenomen heeft aan de gemeenschappelijk uittocht van Angelen, Saksen en Friezen naar Groot Brittannië in 1066. We vinden daar dit zelfde patronymicon in de vorm Clavering. Dit geslacht bestaat nog steeds en is zelfs van adel.

Noot²: waar dit verhaal vandaan komt is mij geheel niet duidelijk, maar ik kom het in verschillende naslagwerken tegen, die het echter best van elkaar overgenomen kunnen hebben. Noot³: het historisch genootschap in Clavering is het met het gestelde niet eens. Zij stellen, dat de naam afkomstig is van het vele klaver dat er in en om Clavering groeit. Maar, klaver is clover in het engels, dus zou het niet waarschijnlijker zijn, dat de naam dan Clovering geworden was? Zie www.claveringonline.org.uk

Al met al moge duidelijk zijn, dat onze familienaam al zeer oud is.

Bijzonder graag ontvang ik op- en aanmerkingen of aanvullingen over het geschrevene en zal ik daar op reageren in een volgende uitgave. Graag verneem ik ook of één van de familieleden nog andere gegevens heeft over dit onderwerp.

Bewerking door Ru Cleveringa (secretaris) van "Nederlandsche geslachtsnamen" door Johan Winkler, 1885, \$23 op bladzijden 53 tot en met 57.

Secretaris Ru Cleveringa

[Indien iemand ook leuke of interessante gegevens heeft, dan houd ik mij aanbevolen en plaats we dit in één van de volgende nieuwsbrieven.](#)